

TOTES AMB TOTS EN ELS PROJECTES D'AULA (UNA HISTÒRIA A D'HISTÒRIES DE VIDA)

amb la col·laboració de **María Paula González, Laura Anna Pérez i Pepa Rocha**
Llobet, Luci Nussbaum i
Virgínia Unamuno

El Ceip Drassanes és, des de fa anys, un centre que té un nombre important de noies i nois d'origen estranger (80-90%). Pertant, l'acollida d'alumnat de nova arribada és una qüestió clau en la planificació de la vida de l'escola. Com en d'altres centres, el CEIP Drassanes actua en tres direccions: a) la recepció i diagnosi inicial, b) la inserció en la comunitat escolar i c) la inserció en l'aula ordinària. Els estadis b) i c) tenen una importància notable en el fet que un noi o una noia deixi de ser una criatura nouvinguda. Així les estratègies d'inserció en la comunitat escolar comporten sobretot la participació en les activitats generals de l'escola i en activitats de reforç personal per ajudar l'alumnat a assolir objectius específics individuals. En canvi, la inserció en l'aula ordinària implica, d'una banda, la participació en grups flexibles i, de l'altra, la participació en les activitats habituals de classe i, de manera més precisa la intervenció en la realització de projectes que integren diversos continguts curriculars. En aquesta comunicació, exposarem el desenvolupament d'un projecte que es va dur a terme durant el curs 2005-2006 en una classe de 6è curs.

L'alumnat era molt heterogeni, tant pel seu origen (aprox. 18% de famílies autòctones, 14% nascuts a Catalunya de pares al·lòctons, 9% nascuts a Catalunya de parelles mixtes, 59% nascuts fora de Catalunya) com pel moment d'incorporació a l'aula (la meitat del grup estava formada per alumnat que havia arribat durant els dos cursos precedents o el mateix curs).

La tutora de l'aula i la responsable de cicle i alhora de les TIC del centre es van plantejar de dur a terme un projecte que incorporés continguts d'eficiències socials, de TIC i de llengua, però, perdant de tot, que fos un projecte de grup en el que tots els alumnes hi poguessin participar segons les seves possibilitats. La proposta reposa en alguns principis didàctics que es resumeixen a continuació:

1. L'aprenentatge com un procés de socialització
Les visions socioconstructivistes de l'educació defensen que l'aprenentatge és un procés que es realitza mitjançant la participació en activitats socials situades en contextos concrets. Aquest principi comporta a) que el coneixement ha de ser presentat en context, b) que l'aprenentatge requereix interacció social i col·laboració i c) que el individu s'ha d'implicar en el procés a través de la participació en activitats. Seguint autors com Lave i Wenger, considerem que l'aula és una *comunitat de pràctica* que comparteix idees, eines, materials, rutines, repertoris verbals i història comuna. L'alumnat nouvingut comparteix, en arribar, pocs o cap d'aquests recursos. Tot i així, si s'estableix un projecte comú podrà participar-hi, encara que sigui, per començar, des de la perifèria, per, poc a poc, moure's cap al centre i esdevindrà membre de la comunitat. No considerem doncs l'aprenentatge com un procés d'interiorització de coneixements abstractes, sinó com un procés de participació creixent en comunitats de pràctica que impliquen l'actuació de tota la persona i només l'activitat del seu cervell.

2. Els projectes com una forma significativa d'organitzar el treball
Aquesta visió de l'aprenentatge concorda amb aquells enfocaments didàctics que organitzen l'ensenyament i l'aprenentatge en forma de projecte. Un projecte és un conjunt d'activitats que condueix a l'obtenció d'un producte final (o diversos) que transcendeix al grup que l'ha creat, en el sentit que és transferible a d'altres persones amb la finalitat precisament de comunicar coneixement. La consecució del producte és el que motiva i guia la realització del conjunt d'activitats adreçades a obtenir-lo; durant la realització de les activitats, l'alumnat adquireix coneixements procedimentals, actitudinals i conceptuals.

Partint d'aquests principis es va programar un projecte que tenia com a objecte la guerra civil espanyola, la comprensió de la qual es duria a terme mitjançant un procés que permetés de realitzar entrevistes a persones que haguessin viscut la guerra i que, per tant, parlessin d'una part de la seva història de vida.

Les entrevistes tenien com a objectiu fer viure a l'alumnat una experiència de transmissió de la memòria entre generacions, despertar l'empatia envers persones adultes que havien viscut, en la seva infantesa, una guerra civil i millorar les competències en llengua i en tecnologies de la comunicació. Per realitzar aquestes entrevistes—que serien col·locades a la ràdio de l'escola (accessible des de la pàgina web del centre) i transcrites per convertir-les en fragments d'històries de vida per a la revista de l'escola— calia que l'alumnat realitzés un conjunt d'activitats d'ordre divers. Unes estaven dirigides a obtenir informació, a documentar-se; d'altres estaven adreçades a adquirir procediments i actituds propis del treball històric i d'altres a aprendre eines lingüístiques i tecnològiques per arribar als productes finals. No tot l'alumnat de la classe podia realitzar amb el mateix grau d'intensitat totes les tasques previstes. Ara bé, el projecte es va concebre de manera que tots l'alumnat hi participés per adquirir coneixements tecnològics, històrics i lingüístics i per col·laborar des de la perifèria amb companys i companyes en l'obtenció d'un producte final.

En aquesta comunicació presentarem, en primer lloc, el procediment de realització del projecte en el context del centre. En segon lloc, discutirem els seus resultats parant una atenció especial en la participació de nois i noies nous i nouts. Finalment parlarem de les dificultats a què hem hagut de fer front i de les accions que ens plantegem per millorar la nostra intervenció de cara a integrar el mésaviat possible en les aules ordinàries a nois i noies d'origen estranger i pertal que esdevinguin membres de la comunitat.

ecte que tenia com a objecte la guerra civil espanyola, la comprensió de la qual es duria a terme mitjançant un procés que permetés de realitzar entrevistes a persones que haguessin viscut la guerra i que, per tant, parlessin d'una part de la seva història de vida.

l'alumnat una experiència de transmissió de la memòria entre generacions, despertar l'empatia envers persones adultes que havien viscut, en la seva infantesa, una guerra civil i millorar les competències en llengua i en tecnologies de la comunicació. Per realitzar aquestes entrevistes—que serien col·locades a la ràdio de l'escola (accessible des de la pàgina web del centre) i transcrites per convertir-les en fragments d'històries de vida per a la revista de l'escola— calia que l'alumnat realitzés un conjunt d'activitats d'ordre divers. Unes estaven dirigides a obtenir informació, a documentar-se; d'altres estaven adreçades a adquirir procediments i actituds propis del treball històric i d'altres a aprendre eines lingüístiques i tecnològiques per arribar als productes finals. No tot l'alumnat de la classe podia realitzar amb el mateix grau d'intensitat totes les tasques previstes. Ara bé, el projecte es va concebre de manera que tots l'alumnat hi participés per adquirir coneixements tecnològics, històrics i lingüístics i per col·laborar des de la perifèria amb companys i companyes en l'obtenció d'un producte final.

el procediment de realització del projecte en el context del centre. En segon lloc, discutirem els seus resultats parant una atenció especial en la participació de nois i noies nous i nouts. Finalment parlarem de les dificultats a què hem hagut de fer front i de les accions que ens plantegem per millorar la nostra intervenció de cara a integrar el mésaviat possible en les aules ordinàries a nois i noies d'origen estranger i pertal que esdevinguin membres de la comunitat.

CINQUÈ SIMPOSI:
**LLENGUA,
EDUCACIÓ I
IMMIGRACIÓ**